

литературе, визуальних искусствах, музыке, что свидетельствует о значении звонарства в духовной жизни народа. Определены направления новых исследований.

Ключевые слова: колокола, колокольни и звонницы, звонари, звонарская культура, campanologia, христианство, музыка, церковный обряд, светские функции.

BELL-RINGING CULTURE OF UKRAINE: CAMPANALOGICAL STUDIES PERSPECTIVE

Kindratiuk Bogdan, Doctor of Philosophy and Arts,
Professor, State National University named
after Vasyl Stefanyk, Ivano-Frankivs'k

The study outlines the main findings of campanology studies based on a wide range of sources and relevant researches about the formation of scientific concepts of the bell-ringing culture in Ukraine. It highlights the new perspectives on the history of bells and the bell art, on the meaning of local bell-ringing ceremony regulations in church, and its secular functions, an overview of accommodation facilities for the bells, their state of preservation, collecting donations for the construction of casting bells and bell towers, describes the art of bell-ringers. The researcher examines the fact that bells and bell-ringing are reflected in popular culture, fiction, visual arts, music, confirming the importance of bell art in the spiritual life of the people. The prospects of campanology studies are defined.

Key words: bells, humanitarian sciences, Ukrainian bell-ringing, bell-culture, campanology studies, bell-ringer.

UDC 7.072.2:789.5

THE BELL-RINGING CULTURE OF UKRAINE: CAMPANALOGY STUDIES PERSPECTIVES

Kindratiuk Bogdan, Doctor of Philosophy and Arts,
Professor, State National University named
after Vasyl Stefanyk, Ivano-Frankivs'k

The aim of the research is to describe the main results of our campanology studies «The bell-ringing culture of Ukraine», that may help in popularization, introducing young students in humanitarian sciences, involving other culturologists in our research. The scientific field of the research here must be defined.

Research methodology. In «The bell-ringing culture of Ukraine» we have figured out how the new look on sources of scientific knowledge helped to describe the history of bells and a bell as a culture development tool in people's lives. This has not become the property of students and culture until now. We outlined prospects for further campanology researches.

Results. This campanology study helps to shape the scientific understanding of the bell-ringing culture of Ukraine. It highlights the new perspectives on the history of bells and bell art, on the meaning of local cultural regulations in bell ceremonies in church and other secular functions. It shows an overview of accommodation facilities for the bells, their state of preservation, collecting donations for the construction of casting bells and bell towers, describes the art of bell-ringers. The researcher examines, how the bells and their ringing are reflected in popular culture, fiction, visual arts, music, confirming the importance of the ringing art in the spiritual life of the people. On the basis of this, the prospects of campanology studies are identified.

Novelty. The perspectives of further campanology studies of Ukrainian bell-ringing are described for the first time.

The practical significance. The research of the Ukrainian bell-culture should help to improve humanitarian students' experience, and start deeper campanology researches.

Key words: bells, humanitarian sciences, Ukrainian bell-ringing, bell-culture, campanology studies, bell-ringer.

Надійшла до редакції 23.11.2016 р.

УДК 304.4(477)

ЄВРОПЕЙСЬКА СТРАТЕГІЯ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ

Бабкін Віктор Олексійович, аспірант, Київський
національний університет культури і мистецтв, м. Київ
aspirantura-knukim@ukr.net

Проаналізовано основні положення культурної політики Європейського Союзу, звернено увагу на прихильність ЄС до заохочення форм культурного самовираження в межах міжнародних культурних відносин шляхом поглиблення діалогу з питань політики з країнами-партнерами та зміцнення системи керівництва культурою. Наголошено, що культурна інтеграція є стратегією культурної політики ЄС, що сприяє згуртуванню його держав-членів, посилення європейської культурної ідентичності та позицій ЄС у світовому співтоваристві. Наведено принципи європейської Стратегії для сфери культури від 2007 р., а також проблеми, вирішення яких забезпечить її ефективність. Звернено увагу на завдання стратегії ЄС для міжнародних культурних зв'язків і розроблену Платформу культурної дипломатії.

Ключові слова: Європейський Союз, культура, культурна інтеграція, культурна ідентичність, культурна спадщина.

Постановка проблеми. «У нашому стрімко мінливому, взаємопов'язаному світі культурні зв'язки дають унікальну можливість поліпшити відносини з країнами-партнерами Європейського Союзу. Культура є цінним ресурсом, що дає змогу врегулювати багато складних питань, з якими сьогодні стикаються Європа і світ, такі як інтеграція біженців і мігрантів, протидія агресивній радикалізації і захист культурної спадщини» [3]. З цих слів починається документ «Нова стратегія, покликана поставити культуру в центр європейської зовнішньої політики» – доповідь Єврокомісії, оприлюднена в Брюсселі 8 червня 2016 р. На думку авторів доповіді, «зміцнення культурного співробітництва, прямі контакти й обміни між людьми допоможуть зробити ЄС більш значущим глобальним суб'єктом» [3].

З допомогою нової стратегії Європейський союз підтверджує свою прихильність до заохочення розмаїття форм культурного самовираження в межах своїх міжнародних культурних відносин шляхом поглиблення діалогу з питань політики з країнами-партнерами та зміцнення системи управління культурою [5]. Слід визнати, що культура в сучасних європейських країнах є не лише основою формування суспільства, а й частиною національної зовнішньої політики. Особливо важливою є роль культури в процесах інтеграції. У загальних рисах культурна інтеграція – це глобальний процес зближення національних культур і цінностей, зміцнення культурних, комунікаційних, цивілізаційних зв'язків, у ході якого досягнення науки і мистецтва, нові форми соціальної і політичної діяльності поширюються і засвоюються в сучасному світі, формуючи його цілісність [1]. На сьогодні культурна інтеграція є стратегією культурної політики ЄС. Ця позиція ґрунтується на усвідомленні того факту, що культурна інтеграція являє собою форму організації взаємодій між культурами різних спільнот, засновану на плануванні, проектуванні, концептуалізації процесу створення загальноєвропейського культурного простору. Таким чином, Європейський союз, який об'єднує трохи менше 30 країн Європи, є прикладом здійснення економічної і політичної інтеграції, поряд з якими ініційовано (хоча і пізніше) процес взаємопроникнення культур.

Культурна інтеграція ЄС активно обговорюється науковим співтовариством, проте, незважаючи на досить велику кількість матеріалів різного характеру щодо заявленої теми як українських, так і зарубіжних авторів, дане питання потребує глибокого всебічного аналізу із залученням методів культурології, що оперує такими поняттями, як «європейська ідентичність», «культурне розмаїття», «міжкультурний діалог».

Огляд останніх публікацій і досліджень. С. Каррера, Дж. Стейнс, В. Колер-Кох [7] та ін. у своїх дослідженнях розкривають об'єктивні історико-культурні передумови становлення взаємовідносин між країнами Європейського Союзу і на цій основі описують взаємини держав-членів ЄС на культурному рівні. Автори визнають можливість успішної культурної взаємодії країн Євросоюзу одним із найважливіших факторів, що визначають майбутнє системи міжнародних культурних відносин.

Діяльність Союзу в сфері культурного розмаїття аналізує Б. Сміт [10]. Різні проблеми взаємодії Євросоюзу з третіми країнами досліджували Р. Алібоні, М. Комелло, Е. Йоханссон, С. Джонс і М. Емерсон [6]. Науковий інтерес являють дослідження Дж. Епепа, С. Каррери, Дж. Бута, О. Одо та ін. [9] з таких проблем єдиного культурного простору Євросоюзу, як принципи його організації, правове регулювання і функціонування тощо. Різні аспекти культурної політики ЄС розглядаються в працях західних вчених М. ді Анджело і М. Весперіні, С. Гордона і М. Симона та ін. [8].

Вивчення цих праць дає можливість усвідомити тенденції управління культурою в ЄС, перспективи культурної політики Союзу, особливість його законодавства в сфері культури тощо. Освітнім програмам у сфері культури присвячені праці Т. Іржо-Коскінена і Дж. Моора [11]. Зокрема, Т. Іржо-Коскінен розкриває виклики діяльності установ культури (відстороненість молоді від основних культурних течій і цінностей, певна ізольованість традиційних організацій культури, наприклад, оркестрів класичної музики від основної маси населення країн ЄС), доводить необхідність диверсифікації культурних програм країн Співтовариства.

Метою даної статті є культурологічний аналіз сутності культурної стратегії ЄС.

Виклад матеріалу. У світовому масштабі Європейська інтеграція є, якщо не унікальним, то, принаймні, досить специфічним феноменом. У цьому процесі сфера культури є самостійним напрямом політики Євросоюзу. Вона сприяє згуртуванню його держав-членів і народів, посиленню європейської культурної ідентичності та позицій ЄС у світовому співтоваристві (відповідно до Лісабонської стратегії). Разом із тим, більшою чи меншою мірою культурні аспекти наявні практично в усіх сферах діяльності ЄС: в сільському господарстві, освіті, регіональній політиці, інформаційній

галузі тощо. Особливе значення надається економічній складовій культури (великі доходи культурної індустрії країн Євросоюзу) та її ролі в сфері зайнятості. А ця проблема, як відомо, є ключовим завданням ЄС на перспективу, в тому числі довготривалу.

Однак визнання важливої ролі культури, культурної політики та культурної інтеграції відбулося не з перших днів заснування Європейського союзу. Спочатку культурні аспекти не були базисом процесу європейської інтеграції, незважаючи на те, що стаття 151 Договору про Європейський Союз (Рим, 25 березня 1957 р.) вимагає, щоб Європейський Союз у всіх своїх діях брав до уваги сферу культури, поважаючи культурне розмаїття європейських країн. Крім того, в цій же статті описуються основні стратегічні дії в галузі культури: ЄС має сприяти розквіту культури держав-членів, поважаючи їх національні і регіональні відмінності, а також підкреслювати важливість загальноєвропейської культурної спадщини; дії ЄС повинні бути спрямовані на заохочення співпраці між державами-членами, підтримуючи і доповнюючи їх; ЄС і його члени повинні зміцнювати співпрацю з третіми країнами та компетентними міжнародними організаціями у сфері культури, зокрема з Радою Європи; ЄС у межах своєї діяльності бере до уваги всі культурні аспекти, описані в Договорі, з метою поваги та заохочення розмаїття культурних форм.

Перше посилення на культуру з'явилася лише в 1992 р. при підписанні Маастрихтської угоди (the Maastricht Treaty), або Договору про Європейський Союз, згідно зі статтею 128 якого визначаються два основних напрями правових дій в галузі культури: збереження і поширення культури і загальноєвропейської культурної спадщини Європейського Союзу при повному збереженні і повазі культурного національного розмаїття; співпраця між державами-членами в галузі культури. Пізніше, в 1998 р. до цієї статті була внесена поправка про те, що 80% коштів ЄС із структурних фондів повинні витратитися на проведення культурної політики.

З моменту визнання виняткового значення культури для подальшого успішного розвитку ЄС були ухвалені кілька програм і стратегій. І лише в травні 2007 р. Європейська Комісія запропонувала європейську Стратегію для сфери культури (Culture programme (2007-13)), засновану на трьох принципах: культурне розмаїття та міжкультурний діалог; культура як каталізатор творчості; культура як ключовий компонент міжнародних зв'язків. Відповідно до першого принципу (культурне розмаїття та міжкультурний діалог), Європейський Союз та інші зацікавлені сторони повинні працювати разом над посиленням міжкультурного діалогу, який повинен забезпечити розуміння і повагу культурного розмаїття Європи. Для цього необхідно розвивати мобільність діячів культури і творів мистецтва на всій території ЄС.

Другий принцип (культура як каталізатор творчості) підкреслює роль культури як стимулу, необхідного для економічного розвитку і зайнятості, і цей принцип є складовою Лісабонської стратегії. Культурна індустрія робить неоціненний внесок у європейську економіку і конкурентоспроможність. Творчість тягне за собою соціальні та технологічні інновації і стимулює економічне зростання і зайнятість в Європейському Союзі.

Просування культури як життєво важливого компонента міжнародних зв'язків Європейського Союзу – третій принцип європейської стратегії для сфери культури. Відповідно до Конвенції ЮНЕСКО про охорону та заохочення розмаїття форм культурного самовираження (2005 р.), Європейський Союз повинен активізувати інтеграцію європейської культури в систему міжнародних зв'язків Європи з іншими регіонами і країнами. Крім того, було визнано, що висока ефективність стратегії в галузі культури може бути досягнута шляхом пошуків шляхів вирішення таких проблем: створення нової форми лояльності, об'єктом якої не може бути існуюча в межах національної держави політико-інституційна структура. Для цього повинна бути створена культурна програма, що дає змогу досягти певної угоди на основі формування європейської ідентичності; забезпечення легітимності, що діє в межах політико-інституційної системи ЄС і розглядається в суспільній свідомості як основа європейської національної ідентичності та європейської громадянськості; ототожнення понять суверенітету та ідентичності. Створення постнаціональної європейської ідентичності можливе лише за умови формування в суспільній свідомості можливості співіснування національних спільнот, що розрізняються своєю культурою у межах загального політичного співтовариства; а також: етнічних, релігійних, соціальних, політичних й економічних проблем, пов'язаних з розширенням ЄС; проблеми, пов'язані з необхідністю створення системи символів постнаціональної загальноєвропейської ідентичності; проблеми обмеження і мінімізації ризиків виникнення агресивних форм етнічного та національного конфліктів, наприклад, проблема іммігрантів (асиміляція мусульман у європейське суспільство та його культуру). До цього часу залишається відкритим питання про те як європейська ідентичність може розглядати іслам як елемент загальноєвропейської ідентичності.

Повертаючись до питання про програми і стратегії ЄС у сфері культури, слід зазначити, що на початку XXI ст. був створений та опублікований перелік документів, програм і проектів культурної політики ЄС з їх повним описом – *Le Relais culture Europe*, ознайомившись з яким можна зробити висновок про те, що являє собою культурна політика ЄС на сучасному етапі. Сукупність довгострокових програм – це стратегія культурної політики. Короткострокові програми співвідносяться з тактичними діями, спрямованими на досягнення стратегічних настанов. На сьогодні ЄС реалізував такі найвизначніші програми у сфері культури як «Калейдоскоп» (1992-1996 рр.), «Аріан» (1997-1999 рр.), «Рафаель» (1997-2000 рр.), «Культура 2000» (2000-2006 рр.), «Культура» (2007-2013 рр.). Усі вони спрямовані на надання культурній сфері транснаціонального характеру при збереженні національної самобутності кожної держави-члена ЄС [2; 6].

Сьогодні стратегія ЄС для міжнародних культурних зв'язків зосереджується на трьох основних завданнях: підтримка культури як двигуна соціального й економічного розвитку; підтримка міжкультурного діалогу та роль культури в забезпеченні мирних зв'язків усередині спільноти; зміцнення співпраці у сфері культурної спадщини [3]. Виконання цих завдань можливе за умови взаємодоповнюваності та синергії «всіх головних дійових осіб: урядів країн-партнерів на всіх рівнях, місцевих організацій культури і громадянського суспільства, Комісії та Європейської служби зовнішньої дії (ЄСЗД), країн-членів ЄС та їх установ» [3]. Крім того, ЄС розраховує на свої 139 представництв й офісів, що діють по всьому світу, які вже зараз проводять величезну кількість культурних заходів у країнах свого перебування [3]. Для забезпечення ефективних партнерських відносин між усіма цими органами в лютому 2016 р. створена так звана Платформа культурної дипломатії, яка зосередила увагу на стратегічних партнерах й уповноважена давати рекомендації Європейській комісії і Європейській служби з зовнішньополітичної діяльності з питань зовнішньої політики в галузі культури, сприяти встановленню зв'язків, працювати із зацікавленими особами в сфері культури і розробляти програми тренінгів для керівників у сфері культури.

На даний момент Платформа культурної дипломатії розглядає можливості культурного співробітництва і з Україною, зокрема, в сфері культурної спадщини. Зі свого боку Україна недавно створила відділ культурної дипломатії Міністерства закордонних справ України, яким метою політики культурної дипломатії в Україні визнано забезпечення системної роботи українських культурних ініціатив за кордоном, напрацювання механізмів протидії інформаційному тиску і спотворенню інформації про Україну, налагодження регулярних міжнародних культурних комунікацій. У свою чергу, зміст культурної дипломатії обумовлений такими завданнями, як: «налагодження сталих зовнішньополітичних зв'язків України засобами культури; підтримка та заохочення творчого розвитку митців та культурних акторів в Україні і за кордоном; сприяння розвитку сучасного мистецтва та креативних індустрій; розробка маркетингових стратегій просування українського культурного продукту за кордоном; залучення культури до впровадження ефективної інформаційної політики; підвищення інвестиційної привабливості України, просування економічних інтересів держави у світі, підтримка українського бізнесу за кордоном; заохочення вивчення української мови не лише як чинника підтримки культурної ідентичності українських громад, а через відкриття освітніх та наукових можливостей України; зміна державної моделі культурної політики, позиціонування культури як суб'єкта зовнішньої політики, вихід культури на міжгалузевий рівень, відкриття її репутаційного, економічного, освітнього, соціального потенціалу; здійснення публічної дипломатії, ретрансляція українського досвіду розбудови демократії, цінностей рівності і свободи як основних ідей Революції Гідності» [4; 45]. Однак, як відзначає співробітник Національного інституту стратегічних досліджень О. Розумна, «на жаль, доводиться констатувати велику розбіжність між державною політикою у сфері культури та незалежним культурним і мистецьким середовищем: митці, громадські організації, підприємці та інші представники арт-сектору досить ефективно працюють культурними дипломатами України без участі і підтримки держави» [4; 45]. Ця ситуація потребує не лише наукової рефлексії, а й громадських обговорень з питань інститутів культурної дипломатії, культурного контенту тощо. Зокрема, зміст наукових досліджень культурної політики Євросоюзу полягає в тому, що вчені повинні намагатися пропонувати альтернативи повсякденного диктату політиків, бюрократів і корпоративних «глобальних гравців», співпрацюючи, наприклад, з артистами і культурадміністраторами з досягнення більш конкретних результатів.

Значною проблемою було і на сьогодні залишається як для теоретиків, так і практиків, питання про європейську культуру, існування якої передбачає європейська культурна політика. У цього поняття є, принаймні, дві складові: сукупність різноманітних місцевих (національних, регіональних) культур; сукупність культур як результат політичної уніфікації. Сміслова структура терміна

«європейська культура» вимагає адекватного, а значить, комплексного дослідження відповідного явища. Аналіз необхідно здійснювати і на національному, і на міжнародному рівнях. Вимагають глибокого наукового дослідження питання виявлення ролі культурної політики в подоланні кризи європейської інтеграції, проблеми актуальної культурної політики ЄС, визначення ефективності заходів, спрямованих на їх подолання, необхідно описати і проаналізувати проблеми, що перешкоджають консолідації єдиного культурного простору і реалізації різних свобод Євросоюзу. Безсумнівно, нові знання про ЄС, його культурної політики можуть сприяти більш глибоким і продуманим взаєминам країн усередині пострадянського світу і з державами-членами ЄС.

Висновки. Європейська співпраця в галузі культури нині розглядається як основний засіб забезпечення суспільної підтримки європейської інтеграції. Без взаємодії в культурній сфері неможливо побудувати конкурентоспроможну економіку і гарантувати добробут суспільства. Склалося бачення того, що проблеми, пов'язані з соціальною сферою, політикою на ринку праці, охороною здоров'я та системою освіти, не можна вирішити, поки культура розглядається як щось абстрактне, а не як джерело розвитку. Повне визнання культури одним з основних економічних чинників, найважливішим інструментом соціальної інтеграції, не повинно бути простим супроводом економічної та правової інтеграції, а має стати базою для успішного проведення культурної політики, невідривно пов'язаною з політикою економічною і соціальною.

У зв'язку з цим таку наукову проблему як проблема культурної політики в контексті створення європейської ідентичності важливо вивчати, виходячи з наявності одиничного і загального: національного культурного розмаїття ЄС і спільності історичного минулого, спільних цінностей в культурній спадщині Європи. Йдеться про так звану зовнішню і внутрішню культурну політику, успіх якої означатиме створення прецеденту нової політичної культури як в Європі, так і в усьому світі. Оскільки культурна політика здатна формувати нову систему взаємовідносин між владою і громадянським суспільством, розвивати суспільні зв'язки і сприяти міжкультурній інтеграції.

Список використаної літератури

1. *Интеграция культурная* [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://terme.ru/termin/integraciya-kulturnaja.html>. – Название с экрана.
2. *Ковальчук Т. І.* Культурний фактор європейської інтеграції (на прикладі Європейського Союзу) : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.04 / Т. І. Ковальчук. – Київ, 2009. – 18 с.
3. *Новая стратегия, призванная поставить культуру в центр европейской внешней политики* [Електронний ресурс]. – Режим доступа: http://eeas.europa.eu/ru/docs/culture_questions_and_answers_ru.pdf. – Название с экрана.
4. *Розумна О.* Нова культурна дипломатія України : запит на контент / О. Розумна // Агора. – 2016. – № 16. – С. 42-49.
5. *ЮНЕСКО одобрила новую стратегию ЕС в области международных культурных отношений* [Електронний ресурс]. – Режим доступа : http://www.unesco.org/new/ru/media-services/single-view/news/unesco_welcomes_new_eu_strategy_on_culture_in_international/#.WBHBy9WLTIU. – Название с экрана.
6. *Aliboni R.* The geopolitical implications of the European neighbourhood policy; *European Foreign Affairs Review* 2005, v. 10, n. 1; *Comelli M.* The Challenges of the European Neighbourhood Policy. *The International spectator*. – Roma, 2004. – Vol. 39, № 3. – P. 98–101; *Johansson E.* The implications of the European Neighbourhood Policy for the Mediterranean; *Mediterranean politics* 2004, v. 9, n. 2; *Tassinari F.* The European Sea: Lessons from the Baltic Sea Region for Security and Cooperation in the European Neighborhood; *Journal of Baltic Studies*; Vol. 36 issue 4; *Jones S., Emerson M.* European Neighbourhood Policy in the Mashreq Countries Enhancing Prospects for Reform; CEPS Working Document № 229: September 2005.
7. *Carrera S.* What Does Free Movement Mean in Theory and Practice in an Enlarged EU? Centre for European Policy Studies. CEPS Working Document №208/October 2004; *Staines J.* Tax and Social Security a Basic Guide for Artists and Cultural Operators in Europa. 2004; *Kohler-Koch B.* Catching Up with Change: The Transformation of Governance in the European Union. *Journal of European Public Policy*, 1996.
8. *d'Angelo M., Vesperini M.* Cultural Policies in Europe: Regions and Cultural Decentralisation. 2000; *Gordon C., Simon M.* European Perspectives on Cultural Policy, Paris, UNESCO, 2003.
9. *Arap J.* Freedom of Movement of Persons in the EU. A Practitioners Guide. The Hague. 2002; *Booth J., Ophuyes T., Koleva P.* Bringing International Mobility in the Arts to the Forefront. Exploring Student and Teacher Mobility in the Arts. February 2004; *Audeoud O.* Mobility and Free Movement of People and Products in the Cultural Sector. Directorate-General for Education and Culture of the European Commission/ 2003.
10. *Smith B.* Activities and Research for Cultural Heritage in the European Union. Brussels, 2004
11. *Yrjo-Koskinen T.* Mosaic. Managing an Open and Strategic Approach in Culture/ Arts Organizations and their Education Programmes: Responding to a Need for Change. 2002; *Moor G.* The Educational Role of Arts Organization. Lecture presented at the Royal Society of the Arts. L., 2000.

References

1. *Yntehratsyia kulturnaia* [Электронный ресурс]. – Rezhym dostupa: <http://terme.ru/termin/integracija-kulturnaja.html>. – Nazvanye s ekrana.
2. *Kovalchuk T. I.* Kulturnyi faktor yevropeiskoi intehratsii (na prykladi yevropeiskoho soiuzu) : avtoref. dys. ... kand. politych. nauk : 23.00.04 / T. I. Kovalchuk. – Kyiv, 2009. – 18 s.
3. *Novaia stratehiya, pryzvannaia postavyt kulturu v tsentr evropeiskoi vneshnei polityky* [Электронный ресурс]. – Rezhym dostupa: http://eeas.europa.eu/ru/docs/culture_questions_and_answers_ru.pdf. – Nazvanye s ekrana.
4. *Rozumna O.* Nova kulturna dyplomatiia Ukrainy : zapyt na kontent / O. Rozumna // *Ahora*. – 2016. – # 16. – S. 42-49.
5. *YuNESKO odobryla novuiu stratehiyu ES v oblasti mezhdunarodnykh kulturnykh otnosheni* [Электронный ресурс]. – Rezhym dostupa: http://www.unesco.org/new/ru/media-services/single-view/news/unesco_welcomes_new_eu_strategy_on_culture_in_international/#.WBHBy9WLTIU. – Nazvanye s ekrana.
6. *Aliboni R.* The geopolitical implications of the European neighbourhood policy; *European Foreign Affairs Review* 2005, v. 10, n. 1; *Comelli M.* The Challenges of the European Neighbourhood Policy. *The International spectator*. – Roma, 2004. – Vol. 39, № 3. – P. 98–101; *Johansson E.* The implications of the European Neighbourhood Policy for the Mediterranean; *Mediterranean politics* 2004, v. 9, n. 2; *Jones S., Emerson M.* European Neighbourhood Policy in the Mashreq Countries Enhancing Prospects for Reform; *CEPS Working Document № 229*: September 2005.
7. *Carrera S.* What Does Free Movement Mean in Theory and Practice in an Enlarged EU? *Centre for European Police Studies. CEPS Working Document №208/October 2004*; *Staines J.* Tax and Social Security a Basic Guide for Artists and Cultural Operators in Europa. 2004; *Kohler-Koch B.* Catching Up with Change: The Transformation of Governance in the European Union. *Journal of European Public Policy*, 1996.
8. *d'Angelo M., Vesperini M.* Cultural Policies in Europe: Regions and Cultural Decentralisation. 2000; *Gordon C., Simon M.* European Perspectives on Cultural Policy, Paris, UNESCO, 2003.
9. *Apap J.* Freedom of Movement of Persons in the EU. A Practitioners Guide. The Hague. 2002; *Booth J., Ophuyes T., Koleva P.* Bringing International Mobility in the Arts to the Forefront. Exploring Student and Teacher Mobility in the Arts. February 2004; *Audeoud O.* Mobility and Free Movement of People and Products in the Cultural Sector. Directorate-General for Education and Culture of the European Commission/ 2003.
10. *Smith B.* Activities and Research for Cultural Heritage in the European Union. Brussels, 2004.
11. *Yrjo-Koskinen T.* Mosaic. Managing an Open and Strategic Approach in Culture/ Arts Organizations and their Education Programmes: Responding to a Need for Change. 2002; *Moor G.* The Educational Role of Arts Organization. Lecture presented at the Royal Society of the Arts. L., 2000.

ЕВРОПЕЙСКАЯ СТРАТЕГИЯ В СФЕРЕ КУЛЬТУРЫ

Бабкин Виктор Алексеевич, аспирант, Киевский национальный университет культуры и искусств, г. Киев

Проанализированы основные положения культурной политики Европейского союза, обращено внимание на поощрение ЕС разнообразия форм культурного самовыражения в международных отношениях, путем углубления диалога по вопросам политики со странами-партнерами и укрепление системы руководства культурой. Отмечено, что культурная интеграция является стратегией культурной политики ЕС, способствует сплочению его государств-членов, усиление европейской культурной идентичности и позиций ЕС в мировом сообществе. Приведены принципы европейской Стратегии для сферы культуры от 2007 г., а также проблемы, решение которых обеспечит ее эффективность. Обращено внимание на основные задачи стратегии ЕС для международных культурных связей и разработанную Платформу культурной дипломатии.

Ключевые слова: Европейский Союз, культура, культурная интеграция, культурная идентичность, культурное наследие.

THE EUROPEAN STRATEGY IN THE FIELD OF CULTURE

Babkin Victor, a graduate student, Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv

The study analyzes the main provisions of the cultural policy of the European Union, in particular, draws attention to the location of the EU in promoting the diversity of the cultural expressions in their international cultural relations by deepening the policy dialogue with partner countries and strengthening the system of cultural management. It is noted that cultural integration is a strategy of the EU cultural policy that contributes to the cohesion of its member states and peoples, the strengthening of the European cultural identity and the EU's position in the world community. The attention is paid to the basic problem of the EU strategy for international cultural relations, as well as to the development of a cultural diplomacy platform.

Key words: European Union, culture, cultural integration, cultural identity, cultural heritage.

UDC 304.4(477)

THE EUROPEAN STRATEGY IN THE FIELD OF CULTURE

Babkin Victor, a graduate student, Kyiv
National University of Culture and Arts, Kyiv

The aim of the research is to give the cultural analysis of the essence of the EU cultural strategy.

Research methodology. The methodological basis of this article is the fundamental ideas and the provisions contained in the works of Russian and foreign classics and contemporary scholars in the field of cultural theory, theory and history of international relations theory and the history of cross-cultural communication, revealing the mechanisms of formation and implementation of cultural policies in the field of socio-cultural development of the individual country and international cooperation in space.

Results. The article reveals the essence and the basic provisions of the new strategy of the European Union in the field of culture. In particular, it is noted that by means of the new strategy, the European Union reaffirms its commitment to promote the diversity of cultural expressions within their international cultural relations by deepening the policy dialogue with partner countries and strengthening the system of cultural management. It is noted that cultural integration is a strategy of the EU cultural policy that contributes to the cohesion of its member states and peoples, the strengthening of the European cultural identity and the EU's position in the world community. The attention is paid to the basic problem of the EU strategy for international cultural relations, as well as to the development of a cultural diplomacy platform.

Novelty. The scientific novelty is in the fact that the theoretical principles of this work can be used in the study of cross-cultural discourses and practices of intercultural cooperation within the EU.

The practical significance. The materials of the given research can be used in the educational process in high school in the lectures, practical training on cultural science, the history of European integration and international relations, world culture, in the preparation and writing of dissertations, term papers, textbooks and teaching aids.

Key words: European Union, culture, cultural integration, cultural identity, cultural heritage.

Надійшла до редакції 7.12.2016 р.

УДК 021-027.543

ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ЇХ РОЛЬ У РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ
МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У БІБЛІОТЕЧНІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Лапська Ольга Олегівна, аспірантка, Київський національний
університет культури і мистецтв, м. Київ
Lapska93@gmail.com

Зосереджено увагу на ролі громадських організацій для суспільства, що представляють інтереси різних груп та забезпечують взаємозв'язок органів державної влади і суспільства. Здійснено аналіз діяльності Української бібліотечної асоціації, що сприяє розвитку міжнародного співробітництва у всіх сферах бібліотечної справи. Визначено важливість створення громадських організацій для покращення міжнародного співробітництва у бібліотечній галузі України.

Ключові слова: громадські організації, інформаційне середовище, міжнародне бібліотечне співробітництво, Українська бібліотечна асоціація.

Постановка проблеми. Стратегічна мета трансформації українського суспільства полягає в розбудові суверенної незалежної, демократичної, соціальної, правової держави. Необхідним елементом демократії є залучення громадськості до процесів вироблення політики і прийняття політичного рішення. У світовій практиці склалася типологія комунікаційних відносин у системі «влада» – «громадськість», що включає інформування, консультування, залучення громадськості до участі [1, 34, 36]. Основою громадянського суспільства є громадські, благодійні організації, творчі спілки, інші установи та невідприємницькі товариства, що представляють інтереси різних корпоративних груп та мають забезпечувати взаємозв'язок органів державної влади і суспільства, організовувати публічний діалог із ключових питань розвитку держави й суспільства, розв'язувати питання самоорганізації різних сегментів громадського життя та самостійно вирішувати значне коло соціально важливих для суспільства проблем. Працюючи безпосередньо з представниками різних груп громадськості, громадські організації впливають на формування громадської думки.

Серед форм реалізації громадських ініціатив: соціальні й освітні проекти, тренінги і дебати, взаємодія з органами публічної влади, сприяння самоорганізації населення, розширення доступу до інформації [5; 384].